
Ders Bilgi Paketinden Veriye: Üniversitede Öğrenci Merkezli Öğretimin Kanıtları

Prof Dr. Bülent ÇAVAŞ
Dokuz Eylül Üniversitesi
Kalite Koordinatörü

Sunu İçeriği

- Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Öğretim Yöntem ve Teknikleri
- Bologna Ders Paketleri
- Öğretim Elemanları- Eğitimcilerin Eğitimi Programı
- Üniversitesi Fakülte Bazındaki Öğrenci Merkezli Öğretim Yöntemleri
- İstatistikler
- Sonuç ve Öneriler

Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Öğretim Yöntem Teknikleri

- Ders bilgi paketlerinde öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin varlığı.
- Eğitimcilerin eğitimi program içeriğinde öğrenci merkezli öğrenme-öğretme yaklaşımına ilişkin uygulamalar.
- Uzaktan eğitime özgü öğretim materyali geliştirme ve öğretim yöntemlerine ilişkin ilkeler, mekanizmalar.
- Süreçlerin izlenmesine ve buna bağlı iyileştirme çalışmalarına yönelik kanıtlar.
- Aktif ve etkileşimli öğretim yöntemlerine ilişkin tanımlı süreçler ve uygulamalar.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

Bologna Ders Bilgi Paketleri

- Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı
- Öğrenme Çıktıları ve Program Yeterlilikleri İlişkisi
- Şeffaf, İzlenebilir ve Karşılaştırılabilir Öğretim Süreci

Bologna Ders Bilgi
Paketi

Anlatım

Tartışma

Problem Temelli
Öğrenme

Proje Çalışmaları

Uygulama ve
Vaka Analizi

Eğiticilerin Eğitimi

- Üniversitemizde Eğiticilerin Eğitimi Programları planlanmış ve sistematik olarak uygulanmaktadır.
- Bu programlar kapsamında, öğretim elemanlarının öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik farkındalığı ve yetkinliği artırılmıştır.
- Eğiticilerin mesleki gelişimine paralel olarak, Bologna Ders Bilgi Paketlerinde yer alan öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin çeşitliliği ve kullanım oranındaki değişim olmuştur.
- Ders bilgi paketlerinde aktif öğrenme, problem temelli öğrenme, proje tanımlandığı görülmektedir.

Bu Webinar için Örnek Bir Çalışma

- Ders Bilgi paketlerindeki öğretim yöntemlerinin içerikleri çıkarılmıştır.
- İçerdiği kelimeler öğrenci merkezli öğretim yöntemleri açısından incelenmiş ve analiz edilmiştir.
- Elde edilen veriler çeşitli boyutlar ışığında grafiksel olarak hazırlanmıştır.

Analizin Amacı ve Kapsamı

Amaç:

Üniversitemiz bünyesindeki fakültelerin, YÖKAK ve uluslararası akreditasyon standartları gereği "Öğrenci Merkezli Öğrenme" ilkelerini ders içeriklerine ne derece yansıttığını ölçmek.

Veri Seti:

22.000+ aktif ders tanımı incelenmiştir.

Kriterler:

Ders anlatımının yanı sıra; tartışma, vaka analizi, proje tabanlı öğrenme, grup çalışmaları ve saha uygulamaları **anahtar kelime** bazlı taranmıştır.

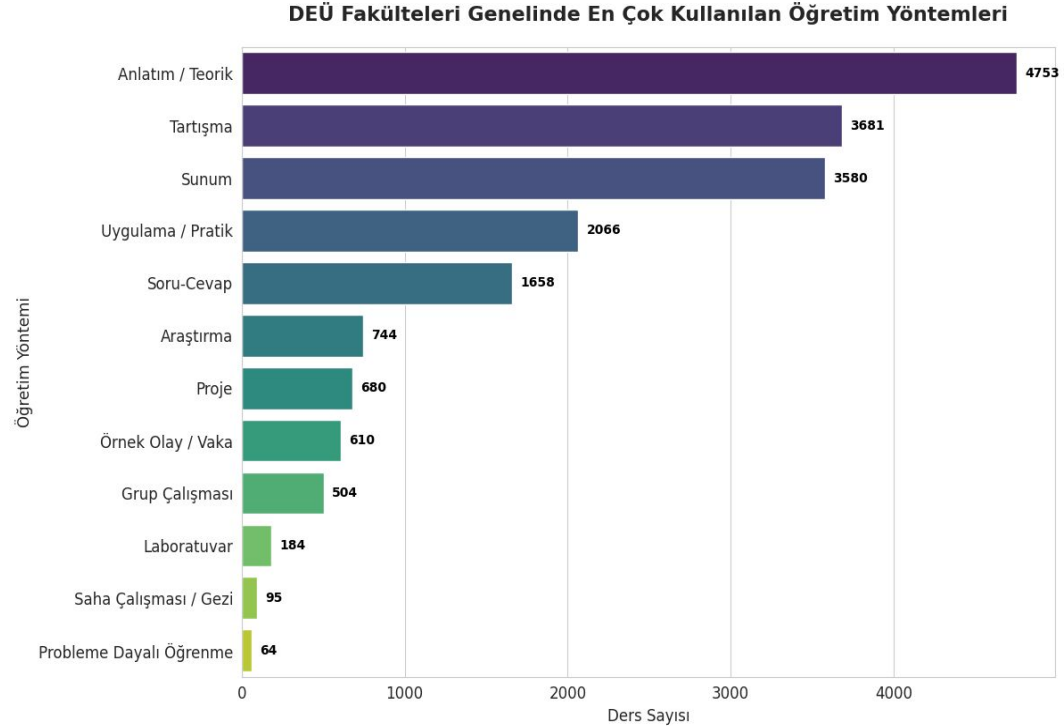
En Çok Tercih Edilen Yöntemler :

Anlatım ve Teorik Odak: Fakültelerimizde en çok tercih yöntem Anlatım /Teorik dersleridir. Bu, akademik bilginin temelinin hala güçlü bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Etkileşimli Yöntemler: Tartışma (3.681) ve Sunum (3.580) yöntemleri birbirine çok yakın sayılarla ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır. Bu durum, fakültelerimizde teorik bilginin bilginin sunumlar ve sınıf içi tartışmalarla desteklendiğini kanıtlamaktadır.

Uygulama Gücü: Uygulama ve Pratik çalışmaları (2.066 ders) dördüncü sırada gelerek, Dokuz Eylül Üniversitesinin uygulamalı eğitim vizyonunun fakülte düzeyinde ne kadar yaygın olduğunu göstermektedir.

İleri Düzey Yöntemler: Araştırma, Proje ve Vaka Analizi yöntemleri ise toplamda 2.000'den fazla derste kullanılarak, öğrencilerin analitik becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

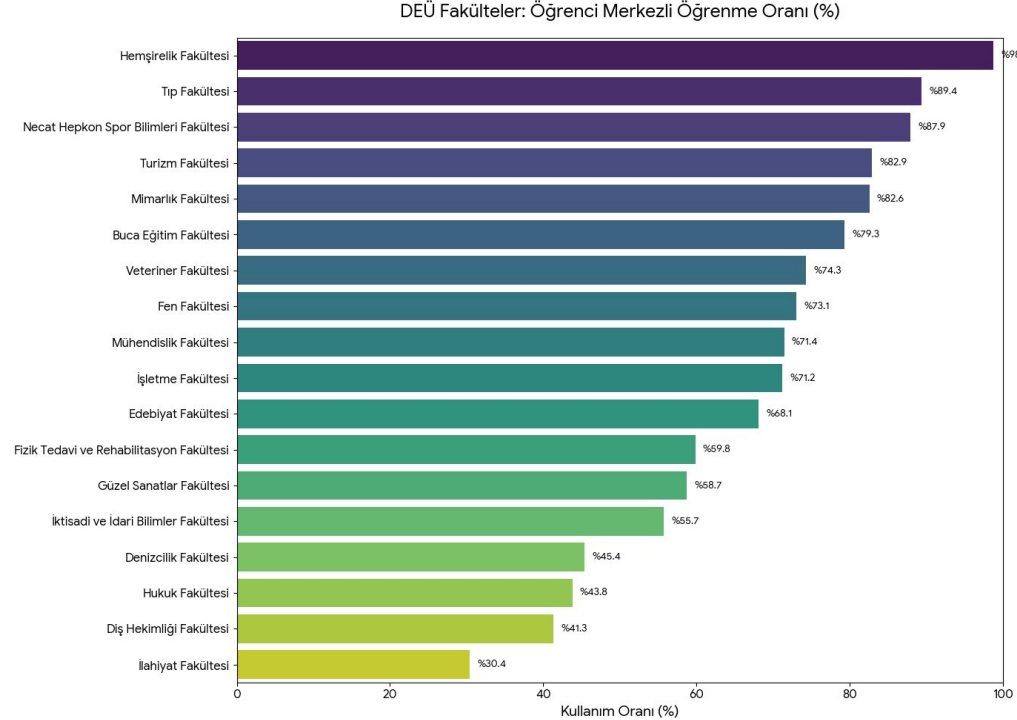

Fakülte Bazlı Öğrenci Merkezli Öğrenme Analizi

Zirvedekiler: Hemşirelik Fakültesi (%98,8), Tıp Fakültesi (%98,4) ve Spor Bilimleri Fakültesi (%87,9) öğrenciyi en çok merkeze alan birimlerimizdir.

Eğitim ve Uygulama Odaklılar: Turizm (%82,9), Mimarlık (%82,6) ve Buca Eğitim (%79,3) fakülteleri de üniversite ortalamasının üzerinde bir performans sergilemektedir.

Genel Tablo: Fakültelerimizin büyük çoğunluğu derslerin en az yarısında öğrenciyi aktif kılan yöntemleri (proje, tartışma, sunum vb.) tercih etmektedir.

Fakülte Bazlı Performans Sıralaması

Hemşirelik ve Tıp Fakülteleri:

Klinik uygulamalar
nedeniyle
%90 bandının üzerindedir.

Eğitim Fakülteleri:

Pedagojik formasyon
gereği yöntem çeşitliliği
en yüksek birimlerdir.

Mühendislik ve Mimarlık:

"Proje tabanlı öğrenme"
modelini en etkin
kullanan gruplardır.

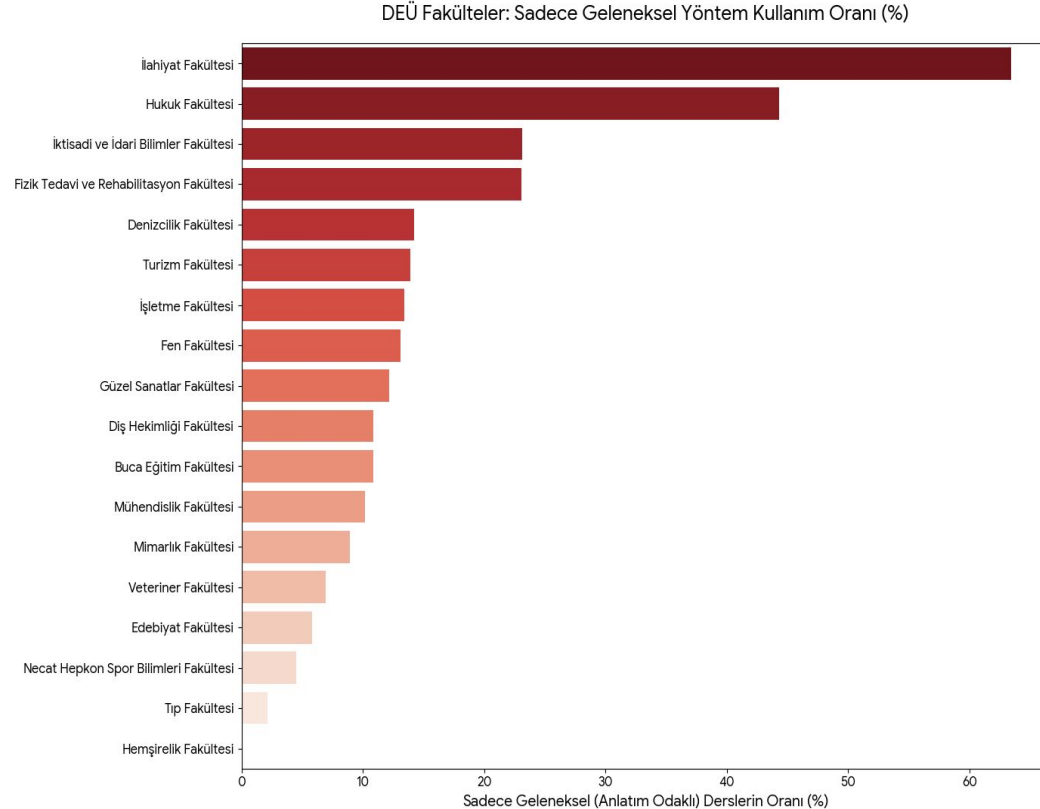
Geleneksel Yöntemleri En Fazla Kullanan Fakülteler

Yapılan analiz sonucunda geleneksel yöntem kullanım oranının en yüksek olduğu ilk 3 fakülte şunlardır:

İlahiyat Fakültesi (%63,4): Üniversite genelinde geleneksel yöntemin en baskın olduğu birimdir.

Hukuk Fakültesi (%44,3): Derslerin yaklaşık yarısında düz anlatım ve teorik aktarım tercih edilmektedir.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (%23,1): Sosyal bilimler odaklı birimlerde teorik temellerin aktarımı ön plandadır.

Bu Durumun Nedenleri - Öngörüler

Müfredatın Doğası (Metin Odaklılık)

**Teorik Bilgi
Yoğunluğu**

**Standartlaşma ve
Mevzuat gibi konuların
fazla oluşu**

Literatür Tarama Ağırlığı

Bulgular

Öğrenci Merkezli Eğitimde Güçlü Temel

Üniversitemiz genelinde fakültelerin büyük çoğunluğu (%70 ve üzeri) ders içeriklerinde öğrenciyi aktif kılan yöntemlere yer vermektedir. Özellikle Hemşirelik (%98,7) ve Tıp (%89,3) fakülteleri bu konuda mükemmeliyet düzeyindedir.

Yöntem Dominansı

Eğitim süreçlerimizde en çok başvurulan yöntemler Sunum ve Tartışma'dır. Bu durum, öğrencilerin iletişim ve topluluk önünde konuşma becerilerinin desteklendiğini, ancak "derinlemesine problem çözme" odaklı yöntemlerin (PDÖ, Proje) henüz bu seviyeye ulaşmadığını göstermektedir.

Disipliner Farklılıklar

Hukuk- İlahiyat
İlahiyat (%63,4) ve Hukuk (%44,3) gibi disiplinlerde geleneksel yöntemlerin (düz anlatım) yüksek olması, bu alanların klasik metin analizi ve teorik bilgi aktarımı odaklı yapısından kaynaklanmaktadır.

Seçmeli Ders Avantajı

Analizler, seçmeli derslerin zorunlu derslere oranla öğrenci merkezli yöntemlere daha açık olduğunu göstermiştir. Bu durum, seçmeli ders havuzunun yenilikçi yöntemler için bir "laboratuvar" görevi gördüğünü kanıtlamaktadır.

STRATEJİK ÖNERİLER

1. Yöntem Çeşitliliğinin Artırılması:

Sadece "Sunum/Tartışma" ikilisine bağlı kalmadan, Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ) ve Ters Yüz Edilmiş Sınıf (Flipped Classroom) gibi modellerin ders bilgi paketlerine entegrasyonu teşvik edilmelidir.

2. Gelenekselden Karma (Hybrid) Modele Geçiş:

Hukuk ve İlahiyat gibi teorik ağırlıklı fakültelerde, düz anlatımın yanına "Kurgusal Duruşma", "Vaka Analizi" veya "Saha Araştırması" gibi hibrit modeller eklenerek öğrenci katılımı artırılabilir.

3. "İyi Uygulama" Paylaşım Platformu:

Hemşirelik ve Tıp Fakülteleri gibi öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin kullanım oranı %85'in üzerinde olan fakültelerdeki öğretim elemanlarının, diğer fakültelerdeki meslektaşlarına yönelik "Deneyim Paylaşım Panelleri" düzenlemesi sağlanabilir.

4. Ders Bilgi Paketlerinin Güncellenmesi:

Ders tanımlarında "Ders Anlatımı" gibi genel ifadeler yerine, YÖKAK kriterleriyle uyumlu olarak "Proje Tabanlı Öğrenme", "Akran Değerlendirmesi" gibi daha spesifik yöntemlerin tanımlanması için akademik birimlere rehberlik edilmelidir.

5. Eğitici Eğitimi Programları:

Üniversite bünyesindeki Eğitimi Geliştirme Koordinatörlüğü aracılığıyla, öğrenci merkezli yöntemleri kullanma oranı düşük olan bölümlere özel "**Yeni Nesil Pedagojik Yöntemler**" eğitimleri planlanmalıdır.

TEŞEKKÜRLER

Prof Dr. Bülent ÇAVAŞ

bulent.cavas@deu.edu.tr

Dokuz Eylül Üniversitesi
Kalite Koordinatörü